

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 30 f. Közlemények sora 80 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 59. szám. □
 Telefon-szám: 16.**

A férfias elszántság és a nyílt, becsületes eljárás diadala.

Midőn ma a nemzet létérdekét és egyetemes erőforrásait veszélyeztető választójogi kérdésben minden komoly tényező és az ország közvéleményének túlnyomó többsége a nemzeti és államfenntartó érdekek figyelembevételével megegyezést sürgeti, végleg megbukottnak tekinthető az a konkolyhintő, könnyelmű politika, mely a választójogot csakis oly célból hozta napirendre, hogy azzal a többségi pártot, de főleg vezérét megbuktassa, nem törődve azzal, hogy e kérdés felvetésével a háború negyedik évében lövészárkaink hátában egy újabb ellenséget sorakoztatott: a nemzet ellenállóképességét bénító pártpolitikát.

E könnyelmű, a tömegek szenvedélyére számító politika bukása, úgy tapasztalom, egy súlyos lidércnyomástól szabadította fel a lelkeket, még pedig ami a legjelentősebb, egy kisded csoport kivételével pártpolitikai különbség nélkül.

Kitűnt, hogy a nagy tömegek a komoly alkotó munka és nem a rombolás hívei, és hogy az egész nagynak hirdett tábor tulajdonképpen egypár e célból alapított hírlapból, vagy 30–40 nagyra-törő, bármily úton érvényesülni akaró politikusból és a három-négyszázezret számláló szakszervezeti munkásból áll.

Engem e kedvező fordulat örömmel tölt el, de meg nem lepett, mert mindig úgy ítélt meg a helyzetet, aminőnek ma azt látjuk; és mert a 20-évi nemzeti-párti szereplésem alatt alkalmam volt a letűnt vezetőket: Andrásst, Apponyit, Rakovszkyt, Vázsonyit közelebből megismerni és arról győződni meg, hogy ezen urak, minden jeles képességük dacára, csak a rombolásra és nem az alkotásra képesek.

Úgy látszik, hogy hosszú ellenzéki szereplésük alatt elvesztették a nemzet létérdekéi iránti érzéküket, a népszerű jel-szavakkal való agitációkban merítvén ki összes erejüket, hatalomra jutva súlyos időkben, nem tudtak avval okosan, a nemzet érdekében élni. Meg kellett tehát bukniok, mert ily sorsdöntő, súlyos időkben a hazafias aggodalom úrrá lett a lelkekben, pártpolitikai különbség nélkül.

Ebből az örvendetes jelenségből egy

jobb, egy szebb jövőnk iránti hitet és reményt meríttek és annak a politikának a tartós diadalát látom, amely a nemzet érdekeit a személyi és pártérdek fölé emeli, amely nem megtéveszteni, de igazával meggyőzni törekszik a közvéleményt.

Vármegyénk közönsége, amelynek túlnyomó többsége a munkapárt zászlajához szegődött és amellel híven kitartott, nagy megnyugvással és elégtétellel fogadhatja az események ily örvendetes alakulását, amelyben jelentős része van épp a munkapártnak és vezérének.

Ez a megrágalmazott, gyanúsításokkal elhalmozott párt meggyőződését követve, nagy többsége dacára, eldobja kezéből a hatalmat, hogy mint ellenzék, szabadon szolgálhassa a nemzet ügyét. Ellenáll minden csábítási kísérletnek, meg nem félemlíthető sem az utca által, sem a sajtó üvöltése, sem a nagy világáramlatok címén hangoztató jelszavak által, de bátran, következetesen halad meggyőződése útján, bízva igazában és a jobb belátás elérkezében.

Ma, a rá nézve beállott kedvező fordulat mellett sem kér részt a hatalomból, de komolyan, minden gáncsvetés nélkül támogatni kész minden igaz, a nemzet javát szolgáló ügyet, mert úgy látja a helyzetet, hogy ezen az úton ma nagyobb szolgálatot tehet az országnak.

Br. Ghillány Imre.

Berzeviczy Albert felolvasása.

Évek óta tanulmányozza megyénk nagy szülőtte, Berzeviczy Albert v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke hazánk ama végtelenül szomorú korszakát, amely a szabadságharc leveretését követőleg 18 éven át tartott mindaddig, amíg az 1867. évi kiegyezés annak szenvedéseitől meg nem váltotta a jobb sorsra méltó nemzetet. Soha nem lankadó szorgalommal bújjá Berzeviczy Albert a hazai, főleg azonban bécsi könyvtárakat, kiadott, illetve csak kéziratban lévő memoirokat, naplójegyzeteket, történelmi emlékeket, hogy a legtitkosabb részletekig hatolva, alkotson hű képet az akkori politikai világ törekvéseiről s e törekvések rugóiról, amelyek a magyar nemzet állami önállóságának megfojtásával akarták megoldani azt a 400 esztendőös problémát, hogy miként illesztessék be Magyarországot abba a hatalmi politikába, amely Európában ezen a páratlan fontosságú helyén kívánt a Habsburg-dinasztia jogára alatt nagyhatalmi

pozíciót, az erők működését szabályozó befolyást biztosítani.

A feladat, amelyet Berzeviczy Albert maga elé tűzött, nehéz, de sikeres megoldása a magyar történelmi irodalom szempontjából igen nagyfontosságú. Hiszen egynehány monografiától, naplójegyzetektől, részletkérdéseket tárgyaló dolgozatoktól eltekintve, alig van munka, amely az abszolutizmus korát ismertetné. Lehet, hogy ez jórészt annak az érzelmi szempontnak tudható be, amely érthető kimélttel tartózkodott attól, hogy szeretett, nagy királyunk életében bolygassa meg az ő uralkodásának ezt a reánk nézve oly nagyon fájdalmas korszakát. De más oka is van a feldolgozás elmaradásának s ez azokban a nehézségekben keresendő, amelyekkel lépten-nyomon találkozunk az, aki az ezen korra vonatkozó történelmi adatokat összegyűjteni eltökélt. A bécsi Hofbibliothek történelmi kútfőinek titkait még régi alabárdos örök tartják távol a világosságtól, pedig annak s a külügyi meg régi belügyi levéltárak foliánsainak felfedése tud csak teljes világot vetni arra a még ma sem eléggé tisztázott kérdésre, hogy az abszolutizmus végzetes elhatározásaiért kit terhel nagyobb felelősség: az, intézőket, akiknek döntő elhatározása minden nagy történelmi válságban igen súlyosan számba veendő körülmény, avagy azokat a külső tényezőket, amelyek az emberi cselekvést sokszor akaratuk ellenére is irányítják. Mert mindig merész vállalkozás a történelmi fordulópontokon történelemért egyetlen megnevezett emberre hárítani a felelősséget már csak azért is, mert bármennyire függ is a cselekvés az egyéniségtől, úgy az egyéniség, mint maga a cselekvés is külső tényezők állandó, lázas ütközőpontja. Véleményünk szerint a magyarországi abszolutizmust csak úgy lehet helyesen tárgyalni, ha beállítjuk az akkori európai események őt megillető helyére, hiszen az abszolutizmus s a monarchia külügyi közötti összefüggés a 18 évi önkényuralom egész tartama alatt a leg-szorosabb volt.

Teljes a reménységünk, hogy Berzeviczy Albert gondos, kipróbált szeme, kristályosan tiszta tudása s az a magas horizontális tekintet, amellyel az eseményeket szemléli s amelyet már abban a rövid felolvasásban is megláttatott, amely három kötetre tervezett munkájának csak bevezető fejezete, az eléje tornyosuló nehézségeket a töle megszokott tökéletes sikerrel fogja megoldani. Egy ily objektív munka megalkotásához vérmes reményeket fűzünk: azt a reménységet, hogy az érthető szenvedélynek és jogos gyűlölségnek ólomfelhőin végre is áttör annak tudata, hogy minden, ami történt, emberek munkája volt, akik tévedhettek, aminthogy tévedtek is, akik bűnösök lehettek, akik azonban szolgálai

voltak annak a történelmi szükségnek, amely a Habsburg-monarchia erőtényezőit a nagyhatalmi érdekek biztosítására kívánta egyesíteni.

A felolvasást a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében április 29-ikén délután 5 órakor tartotta meg Berzeviczy Albert, nagy és előkelő közönség előtt, amelynek sorában ott voltak gr. Tisza István, br. Gihillány Imre, Balogh Jenő és Jankovich Béla volt miniszterek, gr. Klebelsberg Kunó, Vadász Lipót és Hosszay Lajos volt államtitkárok, Beöthy Zsolt, Hegedűs Loránt, Szmracsányi Jenő, dr. Horváth Ödön és tudományos életünk számos kiválósága. Az ülésen gr. Tisza István elnökölt, aki rövid megnyitóját után felkérte Berzeviczy Albert akadémiai elnököt felolvasásának megtartására, amely-mindvégig feszült érdeklődés követt, végeztét vel bő tapsokkal jutalmazván az illusztris író.

Berzeviczy Albert „Az abszolutizmus kora Magyarországon” című, munkában levő nagyobb műve első kötetének bevezető fejezetét olvasta föl, mely azt a kérdést tárgyalja, vajjon a nemzet az 1848/49-iki eseményekkel elegendő okot adott-e arra, hogy alkotmányát megsemmisítsék, az országot földarabolják és Ausztriába beolvassák s vajjon az 1848. őszén egyfelől a dinasztia és Ausztria, másfelől Magyarország között beállott szakadás előidézésében melyik felet terheli a nagyobb felelősség. Berzeviczy a márciusi mozgalmakból kiindulva kimutatja az események során, hogy az 1848-iki törvények nem alkottak forradalmi ténytet, mert semmiképp nem tagadták meg a pragmatika szankciót s az Ausztria és Magyarország között levő közjogi kapcsolatot, sem az ország függetlenségét illetően, sem a nemzetiségek jogaira nézve nem ellenkeztek a megelőző törvényekkel. Ennek legvilágosabb bizonyítéka, hogy az 1867-iki kiegyezés minden lényeges részükben érvényben hagyta őket s a megegyezés és kiegyenlítés végre is — nem mint az osztrák politika 1859-től 1866-ig kereste — azok romjain, hanem azok alapján jött létre. A szakadást az idézte elő, hogy ezeket a törvényeket előbb — az őszinteség teljes híjával — elfogadták, utóbb pedig az osztrák politika mindent elkövetett megtagadásukra és visszavonásukra. Nem az április 14-iki függetlenségi nyilatkozat — mely mindenestre szerencsétlen és elhibázott lépés volt — idézte elő, hogy Magyarország alkotmányától megfosztották, mert ez, valamint Magyarország széttagolása és egységes birodalmi kormányzat alá helyezése már 1848. őszén elhatározott terv volt, mely azután a márc. 4-iki oktrojált birodalmi alkotmányban nyert végleges alakot, s az abszolutizmus vezérszereplőinek számos megnyilatkozása elárulja, hogy örömmel üdvözölték a forradalmat, mely tervük megvalósítását siettetette és jogosnak tüntette föl. Az abszolút uralom Magyarországon tehát nemcsak jogtalanság, de megalapítóinak a konfliktus előidézéséért való felelőssége miatt minden erkölcsi alap nélküli is volt. K. I.

Demokratikus mezőgazdasági politika.

Irta Lederer Artur.

II.

(Vége.)

Átérve a kérdés nehézségeire, mindenképp meg kell állapítani, hogy egész téves dolog minálunk a nagybirtokok túlnyomó számáról beszélni. A mezőgazdasági politika szempontjából tekintetbe jövő földnek (szántó, kert és szőlő) 75%-a parasztkézen van. Statisztikai évkönyveinknek hivatalosan hirdett adatai megtévesztők. Ezekben a községi legelők, amelyek valóban és joggal mondhatók paraszttulajdonnak, a nagybirtokokhoz vannak sorozva. Ha eltekintünk

négy vármegyétől, ahol a nagybirtokok túlnyomóak és az óriás léptekkel haladó parcellázásokat tekintetbe vesszük, állíthatjuk, hogy belátható időn belül Magyarország parasztszámú lesz. Továbbá nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy bizonyos körök demagóg állításaival ellentétben, a nagybirtokok átlagos jövedelme lényegesen, sok vidéken aránytalanul nagyobb, mint a parasztbirtokoké. Aki ebben kételkedik, az, ha május közepe és július eleje közötti időben átutazik az országon, nézzen ki a vonatfülke ablakán és hasonlítsa össze a vetés állását a nagybirtokok nagy táblái és a parasztbirtokok kis táblái között. Ez esetben nemcsak a vetésállásra vonatkozó állítást, de a birtokelosztásról elmondott véleményemet is igazoltnak fogja találni. És „Sehen geht vor Sagen”, mondja egy régi közmondás.

Ezek mellett nagybirtokaink átlagos minősége sokkal rosszabb, mint a parasztbirtokoké. Ennek megvan a maga természet-szerű oka. Amikor-ugyanis a hosszú török uralom alatt elnéptelenedett országot újranepešítették, a többnyire csak nagy fáradtsággal elősalogatott parasztnak természetesen az akkori, úgyszólván értéktelen földnek legjavát engedték át. Ez mindenkinek feltűnhetett, aki valaha egy III. Károly-vagy Mária Terézia-korabeli úrbéri felosztási térképet szemlélt. Mindjárt észre kellett vennie, hogy az úrbéri ingatlanok silányabb részét különös gonddal mellőzték. Ez alól csupán az egészen egyenlő minőségű földekkel bíró vidékek tesznek kivételt, továbbá egynehány, ma kétségtelesen nagyértékű áradványos terület, amelyet akkor éppen az áradás következtében nem lehetett használni. A haladás magától értetődőleg túlnyomóan a nagybirtokoktól indul ki. Hol állna ma a német mezőgazdaság nagybirtokok nélkül! Az, hogy az utolsó évtizedekben a francia mezőgazdaság, a németekhez viszonyítva, kevésbé haladt előre, nyilvánvalóan a nagybirtokok hiányának a következménye. A növénytermelés terén elért kiváló eredményeink, amelyeknek csak idejük nem volt még az általános elterjedéshez, hogy az átlagos jövedelmet lényegesen megnövelje, kizárólag nagybirtokainknak köszönhető. A cukorépaipar nálunk nagybirtok nélkül egyszerűen elképzelhetetlen. Az állattenyésztésre ugyanaz áll, mint a növénytermelésre. Lótenyésztésünk magas foka elsősorban nagybirtokaink érdeme. Szarvasmarha- és sertésállományunknak az utolsó évtizedekben minőség terén felmutatott nagyszerű előhaladása csak úgy vált lehetségessé, hogy a nagybirtokok a megfelelő apaállatokat rendelkezésére bocsátották.

A születési számárány lehető magas voltának fontosságát nem kell különösebben megokolni. Kevésbé kell ma, mint ez előtt bármikor. Nem véletlen az, hogy a legtipikusabb parasztszámú, Franciaország mutatja fel a születések legkisebb számát. A mezőgazdasági munkásoknak, a cselédeknek s napszamosoknak még mindig sok gyermekük van. Ezzel szemben a parasztnál többnyire azt tapasztaljuk, hogy nekik, legyen bár sok vagy kevés földjük, kettőnél ritkán van több

gyermekük. Ennélfogva a parcellázásnak a születési számárányra erősen megcsappantó hatása van. A tapasztalat szerint e tényt különösen szembetűnően a magyar- és németnyelvű lakosságnál figyelhetjük meg; sokkal kevésbé a szerbek- és tótoknál s a legkevésbé vagy tán egyáltalán nem a románok- és ruténekénél. E különbségnek oka természetesen nem a faj, de a műveltségi fokban keresendő. Egy élesszemű megfigyelő, boldogult Badnay Andor, a mezőgazdasági munkás lakosságnak pontos ismerője, már az 1897-iki munkásmozgalm után rámutatott arra és részletesen kifejtette azt, hogy a nagybirtok aránytalanul több munkaerőt foglalkoztat, mint a parasztbirtok és hogy így a parcellázás által a földművelőlakosság nagy része szülőföldjének elhagyására kényszerül.

Hozzanak fel a demokratikus mezőgazdasági reformok mellett bármilyen más komoly okokat, mint kitűnt, magyar nemzeti érdekekből nem lehet kardoskodni mellettük. Magyar nemzeti birtokpolitika érdekében a parasztbirtok osztatlan örökösödést be lehetne hozni. Vajjon lehetséges-e ez manapság, az más kérdés. Ez azonban kétségenfelül egy konzervatív intézmény lenne. A demokratizmus és a nacionalizmus gyakran összeférhetetlen. Egy mélyreható magyar nemzeti népesítési politika előmozdításának, nem tekintve a kevésbé hatásos közoktatásit, egy souverain módja van és ez az ipar lelkiismeretes előmozdítása. Mert városaink ipari lakossága magyar vagy egy-két nemzedék múltán magyar lesz.

Végül pedig rá akarjuk terelni a figyelmet arra, hogy akik egy nagyarányú modern állami telepítést tartanak szem előtt, azok vegyék először figyelembe az eddigi állami telepítéseink által nyújtott tapasztalatokat. Nincsen új dologról szó, csupán olyanról, melyben ötven év sorozatának gyakorlatával rendelkezünk. Évtizedekig beteg volt minden alapításunk. Mert a birtokos parasztság szülőföldjét nem hagyja el, a proletárok ellenben, kiket erre könnyen rá lehet venni, rendszerint nem rendelkeznek azokkal az anyagi eszközökkel, melyek a fundus instructus és az első aratásig a megélhetési eszközök megszerzéséhez szükségesek, de nincsen meg, legalább is az első nemzedéknek nincsen meg az az erkölcsi tulajdonsága sem, amely egy parasztbirtok megművelésénél nélkülözhetetlen. Végeredményben sikerültek az állami telepítések, egyrészt azonban az akkori viszonyokhoz mérten csak az állam hallatlan áldozatával, másrészt mindig csak akkor, ha az újonnan alakított parasztbirtokok tulajdonosait már egyszer vagy többször cserélték. Köztudomású dolog, hogy egy túlmesszemenő állami parcellázás óriási anyagi áldozatokkal járna. S amint látható, ennek még egyéb más kiszámíthatatlan hátrányai is volnának. A Menenius Agrippáról szóló hasonlat ósrégi, de mindig újonnan alkalmazható. Az egyes részére természetesen kényelmesebb és sajnós, eredményesebb is demagóg jelszavakat dobni a közönség közé, mint a kellemetlen igazságot kimondani úgy ma, mint huszonnégy évszázaddal ezelőtt.

Május 15-ikén nyílik meg

a legválogatottabb irodalmi művekből összeállított, teljesen új, nagy

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

NÉMETH JENŐ

könyv-, papir- és zeneműkereskedése, díszműárúk és fényképészeti kellékek nagy raktára

EPERJES, Főutca 78. Telefon 2-26.

A sajtóestély.

A Mária-Kongregáció sajtóosztálya április 28-án este 7 órai kezdettel a városi Vigadó nagytermében sajtóestélyt rendezett, mely alkalommal a helybeli és a vidéki közönséggel színiünnepelt a Vigadó nagyterme. Dr. Bangha Béla, az országosan híres szónok elmondta a feszült érdeklődéssel meghallgatott és élénk tetszést aratott beszédét „a keresztény sajtóról”. Mi ezúttal minden megjegyzés nélkül közöljük a szónok beszédjének gondolatmenetét, fenntartva magunknak, hogy arra esetleg még visszatérjünk.

Nincs piros betűvel aláhúzva a kalendáriumban a mai nap — ügymond a szónok —, de ünnep van ma Magyarországon: a keresztény magyar társadalom talpraállt. A keresztény szellem ápolására és védelmére ma már nem elég a templom, az iskola, egyes jótékony intézmények. A 120 kilométer távolságra hordó ágyúk idejében nem lehet vízipuskával löni. Új fegyverek kellenek, meg kell teremteni a keresztény magyar sajtót. Az ennek szolgáltatásán megindított akció három hónap leforgása alatt meghódította a magyar társadalmat. A lapok úgy tüntették fel a mozgalmat, mintha ez a felekezeti béke ellen irányulna. Ez nem áll. Szólo élénken ecseteli azt a nagy munkát, melyet egy napilap elvégez, amidőn Wallensteinként egész hadseregeket tapos ki éjszakánként a rotációs gép. Nincs az az iparágazat, mely, miként a napi sajtó, rövid 12 óra leforgása alatt annyira tudná termékeit előállítani és a legtávolabb eső városokba, falvakba eljuttatni. Leírja a sajtó óriási hatalmát, hatását és befolyását az egyes olvasóra és a közvélemény kialakulására, sokoldalúságát. Csak hogy a sajtó eltért nemes hivatásától. A sajtó manapság csupán üzlet, hirdetés vállalat, mely mellékesen szöveget is nyújt, kizárólag az üzletkörök érdekeit tartja szem előtt, megvásárolható. Felhossa például a NEUE FREIE PRESSÉ, amelynek szerkesztője egy cikk elhelyezése iránt érdeklődőnek ezt a választ adta: „Der Kopf muss bleiben, alles andere ist gegen Geld zu haben”. Ilyen sajtó — ügymond — közveszedelem; össze kell tehát fogni mindnyájunknak más sajtónak a megteremtése érdekében. A hiba — szólo szerint — az, hogy a sajtó túlnyomóan zsidó kezében van. Előrebocsátja, hogy őszinte meggyőződése szerint az egész hazai zsidóságot egy kaptafára húzni nem lehet. Vannak közöttük igen tisztességes, becsületes üzletemberek, de vannak másrészt erkölcsileg kifogásolhatók, épúgy, mint a keresztények különféle; csak az a baj, hogy a sajtót a zsidóságnak nem a becsületesebbik része tartja kezében. Nem lehet várni attól a sajtótól, amelynek 90%-a zsidó kezében van, hogy az a keresztény érdekeket támogassa. A mai sajtó gúnyolja, támadja a keresztény hittételeket, hol nyíltan, hol burkoltan, észrevétlenül. Rámutat a PESTI HIRLAP egy karácsonyi és húsvéti — a keresztény vallás legfőbb hittételét sértő — cikkére, a PESTI NAPLÓT pedig azzal vádolja, hogy üzleti érdekből állítólag a pápa békeakciója ellen agitált.

Össze kell tehát fognia a keresztény és zsidósággal, hogy megteremtsék a becsületes keresztény magyar sajtót. Ez a sajtó sohasem fog izgatni mások vallása ellen, nem fogja gúnyolni a rabbiakat, de ugyanezt fogja követelni másoktól is. *Olyan keresztény lapot, mely agresszív lenne, mely gyűlöletet szítana, el sem tudna képzelni.*

Rámutat a sajtónak a család és ifjúság erkölcsére való romboló hatására, az apróhirdetések és az éjjeli kávéházak füstjében írt tárcák és egyéb irodalmi termékek erkölcsrontó munkájára.

Szükséges végül a keresztény sajtó avégett, hogy a kereszténynek is legyen ipara, kereskedelme, pénze. Kifogásolja a keresztények közigazgatási inferioritását a zsidókkal szemben.

Szólo a tisztviselői nyomorról, a hadimilliomosokról. A lapok a bankok és spekulánsok szolgálatában állva, közigazgatási kérdésekben szándékosan félrevezetik a megtevésztik a közönséget. A sajtó nem ostromozza a drágaságot, az uzsorát. Szólo fájlalja, hogy a bankokban és egyéb vállalatokban a vezetők túlnyomóan zsidók, a közép- és főiskolákban a zsidók aránytalan nagy számban vannak képviselve, a fürdőközönség nagy része zsidó.

A megalapítandó keresztény magyar sajtó

— szólo szerint — legyen *modern*, eredeti friss hírszolgálat, ne legyen szentségtől csöpögő, aszkézist prédikáló; legyen *pártfeletti*, az egész magyar társadalmat felölelő és legyen *biztos, szilárd üzleti alapja*. Eddig 26-koronás részvényjegyzésekből 9 millió korona gyűlt össze. Egy püspök maga 40,000 részvényt jegyzett, a főpapi kar jegyzése pedig a másfél millió koronát éri el. A jegyzés ott járt csak sikerrel, ahol az ügyet egy e célból alakult nagybizottság vette kezébe. A munkában főképpen a nőkre számított. Olyan lapot akar létesíteni, melyet mindenki szívesen és élvezettel fog olvasni, melyre még a zsidó is szívesen fog előfizetni.

A tagadhatlanul kitűnő szónoki képességű és gyakorlott szónokot másfélórás beszédjének befejezése után lelkesen ünnepelték.

Sz—ly.

Elsőnek „Szent Cecilia” élőkép gyönyörködte a közönséget, melynek szereplői Hunyadi Mária, Soltész Irén és Nánássy Teréz voltak. Dr. Bangha beszédét Pataky Anna művészi zongorajátéka követte. A felhangzó tapsvihar el sem ült addig, amíg a művész nő még egy darabot el nem játszott programon felül.

Következett „Lotharingia” című allegorikus rokokó-jelenet, melynél Bodnár Erzsébet és Stahur Anda hatásos lendülettel, csinnal személyesítették a megelevenedett porcellánfigurákat.

Legvonzóbb száma volt az estélynek a „Babarománc” ifjúsági dalmű előadása. Az elragadtatás moráját tapsorkán követte s zúgott végig a termen, amint a függőnyt széjjelhúzták, úgy, hogy alig tudták a babák éneküket megkezdeni. Igen vonzó, kedves látvány tárult a közönség szeme elé. Úrileányok lent, gyermekek a polcokon tarka babakosztümökben sorba állítva a mesék birodalmába varázsolta képzeletünket s a behízelgő ének fokozta a hatást. A két főszerepet Moyzes Miklósné és Mikó Mária kiváló rutinnal adták s élvezetet nyújtottak. Az egésznek összeállítása, rendezése Suhayda Vilmosné finomult ízlését, műértését dicséri. Ő buzgólkodott leginkább az est sikerén, nagy fáradtsággal tanította be az énekszámokat s kísérete zongorán az aranyos babák fülbemászó áriáit.

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. április 30-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 87,883-69
Székely Géza bártfai főszolgabíró útján: Tapolcsárpatok községben eladott képek jutaléka a Hazafias Képek Terjesztő Vállalattól	13-80
Andrejcsák Gyula ladomérmezői körjegyző útján: özv. Ruzinkó Péterné szárazhegyi lakos adománya	10-—
Gallé István daróczi körjegyző beküld: húsvéti cukorfelosztás feleslege	24-40
Széprét község	5-—
Daróc „burgonyaelosztásakor gyűjtés	4-—
Tarcsa község burgonyaelosztásakor gyűjtés	4-50
gyertyafelosztás többlete	15-—
Fekete Béla lemesi szolgabíró útján: Csulka János és társai keczerkosztolányi lakosok	50-—
Sesavniczky Imre szentmihályfalvai körjegyző, a gergelylakai cukorfelosztás feleslege	8-50
Ugyanannak útján: Gergelylaka község hadsegélyesei	4-80
Máthé Dezső kishársi körjegyző útján: Máté község adománya	58-—
Gurkó József berzeviczei körjegyző útján: Dornics János berzeviczei lakos adománya	10-—
Székely Géza bártfai főszolgab. küld	35-—
Ugyanaz	50-—
Csarnó községben eladott képek után a Hazafias Képek Terjesztő Vállalat jutaléka	4-80
Davidovics Manó turinai körjegyző beküld	48-—
Székely Géza bártfai főszolgabíró beküld	43-—
Neumann Illés kajatai lakos	50-—
Összesen:	K. 88,322-49

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiársvák nevében — hálás köszönetet mondom.

Eperjes, 1918. ápr. 30. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k., Sárosvárm. árvasszéknék elnöke.

A Vöröskereszt-egylet eperjesi fiókja javára 217 kor. folyt be, mint a háziasszonyok koronás adománya, melyért őszinte, hálás köszönetet mond az elnökség.

Az eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára a Nagysárosi Múmalom 50 koronát adományozott, melyért őszinte, hálás köszönetet mond dr. Sztelho Jánosné elnök, Vogel Béla pénztáros.

A vakok eperjesi intézete részére a következő adományok folytak be: Nagysárosi Múmalom 200, Landsmann Mária 50, br. Uszlár-Gleichen Ottó 3, Petrenkó Demeter 10, Mihailich Vladimir 10, Tahy Józsefné 5, Koós Béláné 5 kor. Tagsági díjak, 2-2 kor.: özv. Rosenberg H.-né; Sóvárról: Szűcs Dénesné, Porubszky Béláné, özv. Kovássyné, dr. Barcsy Lajosné, Szilárdné, Kocsán Aladárné, Szeceky D.-né, Várjon Margit, Zatsovits Sárika, Zatsovits R.-né, Buday K., Platty Imréné, Merényi Gyuláné, Orosz Tamásné, Zsigmond Albertné, Holbach Nándorné, Dull Gyuláné, Klimkó Gyuláné, Dóczy Jánosné, Török Lipótné, Papp Istvánné, Horkayné, Háman Józsefné; Eperjesről: Weber Emilia, Bilich Ferencné, dr. Sarudy Vilmosné, Grossmann Ernő, Bretz Sándorné, Thoma Aladár, özv. dr. Bárdos Gézané, Klein Jenő, Hartmann Gyula, Gömöri Károly, Klein Gyula, Friedmann Jenőné, Zipser Nándor, dr. Lendvai Vilmosné, Berger Samu, özv. Baán Gézané, Klemens Jánosné, Gömör Jánosné, Szabó Gézané, Dányi Béláné, Tomasek L.-né, Tománóczy Kálmánné, Takács Józsefné, Schönwiesner Jánosné. Fenti adományokért és tagdíjakért az igazgatóság ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

A 67-ik gyalogezred Hadi-albuma.

Vettük a következő levelet: Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Tisztelettel kérem, méltóztassék alábbi közleményt, tekintettel a hazafias célra, b. lapjában díjmentesen közzétenni.

A viszonyok nem engedték meg eddig, hogy magunkkal is törődjünk; most, hogy nyugodtabb körülmények közé kerültünk és azonfelül az itthoni területen élhetünk, megragadjuk az alkalmat arra, hogy ezredünk történetét megírjuk. Egy fájoan kellemes olvasmányt és képesgyűjteményt akarunk nyújtani a hozzátartozóinknak mindazon eseményekről, melyek ezredünkkel megtörténtek, megközelítőleg hű képét (hiszen utközetről hű képet sem festeni, sem írni nem lehet, mert minden szín csak halvány árnyalat, minden szó csak gyenge dadogás a valósághoz képest) akarjuk adni azon utközetteknek, melyekben ezredünk résztvett, meg akarunk emlékezni minden egyes hősről, tekintet nélkül arra, tiszt vagy legénységi állományú-e az illető, közre akarjuk adni mindazokat a fájdalmas emlékeket, melyek csak a bajtársak vagy szűk családi kör emlékében elrejtve élnek; egyben közre akarjuk adni azokat a kellemes és derült epizódokat, melyek néha-napján felvidították egyhangú életünket és tanúságát adták tisztjeink és derék legényeink elpusztíthatlan humorának és romlatlan kedélyének.

Réngyeteg adatra és képre van ezen célból szükségünk. Kétségtelen, hogy nagyon sok adat áll rendelkezésünkre már ezidő szerint is, ezen adatokat azonban egyelőre még csak abból a körből gyűjthetjük egybe, amely a mai nappal ezredünk kötelékébe tartozik. Méréhetetlen tömeg adat és kép lehet azonban szétszórva tágabb, az ezred kötelékébe nem tartozó személyek körében. Ez utóbbi kör sokkal nagyobb, sem hogy minden tagjához külön szólhatnánk. Beletartozik minden egyes 67-esnek szülője, testvére vagy gyermeke, jóbarátja és ilyenformán Sárosvármegye és Eperjes városának szeretetreméltó egész közönsége.

Arra kérem tehát összes hozzátartozóinkat és barátainkat, méltóztassanak *mindazon eseményeket, történeteket, adatokat leírásban velünk közölni, képeket, fotográfiákat, melyek birtokuk-*

NŐ
beszédese,
kellékek
on 2-26.

ban vannak vagy amelyekről tudomásuk van (a képek hollétét megnevezve), akár kölcsönképen, akár véglegesen birtokunkba bocsátani. A kölcsönadott képeket, fotografiákat a másolatok elkészítése után köszönettel visszaszármatjuk. Egyben kérjük a tisztelt beküldőket, hogy amennyiben ez módjukban áll, a képek felvételének helyét és idejét megjelölni sziveskedjenek.

Külön kérelemmel fordulunk ezredünk kötelékébe tartozott, ezidő szerint már polgári foglalkozásukban levő bajtársainkhoz, hogy célunkat a rendelkezésükre álló adatokkal támogassák. A cím, hvá a küldemények intézőndök: „A 67. gy.-e. Hadi-Album szerkesztősége, Eperjes”.

Megjegyezzük még, hogy az Albumot, mihelyt elkészül, a t. nagyközönségnek azonnal közreadjuk. A befolyó tiszta jövedelmet az ezredünk özvegyeinek és árváinak alapjára fordítjuk. Mindenki, aki e tekintetben csak egy fillérrel is hozzájárul, segít a háborús nyomor enyhítésén — jelen esetben a saját özvegyeink és árváink nyomorán.

Fogadja mélyen tisztelt Szerkesztő úr nagyra-becsülésemmel és jelen soraim közléseért köszönetemnek kifejezését.

Eperjes, 1918. ápr. 27. *Gmach Károly, őrnagy.*

SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör közgyűlése. A Kör rendes évi közgyűlést május 26-ikán, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg a kisteremben báró Ghillány Imre elnökle mellett. Ezt megelőzőleg d. e. féltizenegy órakor igazgatóválasztmányi gyűlés lesz.

HIREK.

A királyné születése-napja. Máj. 9-én, áldozócsütörtökön, ifjú királynék születésének forduló-napján a vallás- és közoktatásügyi miniszter intézkedéséből Magyarország minden iskolája ünnepel. Zita a fennköltlelkű hitvesnek, a polgári értelemben gondos anyának eszményképe mielőttünk. Születése-napját az irgalom cselekedeteivel ülhetjük meg legméltóbban. Minden iskolai ünnep befejezése után gyűjtést rendeznek a Zita-otthon javára. Ebben az otthonban fognak menedéket találni azok a leánykák, akiket a háború megfosztott apjuktól s árvaságuk, elhagyatottságuk fenyegeti őket legbecsesebb javuknak, tiszta erkölcsüknek birtokában is.

Doktoravatás. A kolozsvári m. kir. Ferencz József tudomány-egyetem tanácsa Szutórisz Dezsőt, a helyben állomásozó 27. nehéz tarackezred főhadnagyát, április 27-ikén az államtudományok doktorává avatta. Az új jogtudor Szutórisz Frigyesnek, a kollégiumi főgimnázium nagyérdemű tanárának a fia. Gratulálunk!

Orgona-koncert az evangélikusok templomában. Május 22-ikén d. u. 5 órakor az ev. templomban Zalánfy Aladár, hazánk e kiváló orgonaművésze fog játszani: Galuppi, Martini, Bach, Bottazzo, Reger és Dubois orgonaműveiből. Az orgona-koncert műsorát, amelyet jövő számunkban már módunkban lesz részletesen is leközölni, egy-két pont kivételével maga a művész fogja kitölteni, akinek rendkívüli technikájáról, finom ízléséről, elsőrangú zenei tehetségéről nemcsak honi, hanem külföldi lapok is elragadtatással írnak. Zalánfy egyike ama keveseknek, akik tökéletesen ismerik az orgonát és akik teljesen uralják ezt a hatalmas hangszert. Koncertje tehát nagyszabású és elsőrangú művelvezet fog nyújtani. A koncert tiszta jövedelme részben az eperjesi hadi-árvák, részben az orgona további kiépítése alapjára fog fordíthatni. A jótékony célra való tekintettel felülfizetések hálásan fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyeket 8, 5 és 3 koronáért előre lehet váltani Pálesch Árpád droguerijában.

A május 4-ikére hirdetett Svárdström-hangverseny vasúti baleset miatt vasárnap (május 5.) este 1/2 9-re lett halasztva.

Kinevezés. Sárosvárm. főispánja Repcsik Jánost, a bártfai szolgabírói hivatalba beosztott irodasegéditstet vm. tb. irodatisztte nevezte ki.

Az eperjesi m. kir. áll. el. népiskolai tanítónőképző-intézet május 9-ikén d. e. 8 1/2 órakor Zita királyné öfelsége születésének évfordulóját megünnepli; az ünnepélyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az intézet igazgatósa. Az ünnepély után gyűjtés a Zita-otthon javára.

Meghívó. Az eperjesi kollégiumi főgimnázium tanárkara és ifjúsága Zita királyné öfelségének születése-napján, május 9-ikén, csütörtökön d. u. 3 órakor a Kollégium központi épületében ünnepélyt rendez, amelyre az iskola pártfogóságát, a szülőket és a tanúgy barátjait ezúton hívja meg az igazgatósa. — Az ünnepély után az ajtóknál kitett perselyekben az Erdélyi Pártfogó Egyesület Zita-otthona javára gyűjtést rendezünk.

Szegénysorsú középiskolai tanulók felruházása. Az Eperjesi Tanári Kör elnöke, dr. Wallentínyi Samu, a szegénysorsú középiskolai tanulók felruházása végett segélyért fordult az Országos Hadigondozó Hivatalhoz. Az Országos Hadigondozó Hivatal a kérvényt a legmelegebb pártolással tette át a Népruházati Bizottsághoz, amely arról értesítette az Eperjesi Tanári Kör elnökségét, hogy méltányolva a nemes célt, kiutalt a jelzett célra 204 méter nadrágszövetet, méterjét 10 korona árban és 119 méter flanelt, méterjét 9 kor. 45 fill. árban. A nagylelkű kedvezmény megadása elsősorban Koós Béla főispánnak köszönhető, aki nemes szíve sugallatát követve, a legmelegebben karolta fel a szegény tanulók ügyét és a kérvény sikere érdekében minden lehetőt megtett. Sok-sok szegény tanuló hálája, köszönete és áldása száll a nemeslelkű főispán felé.

Az Eperjesi Tanári Kör gyűlése. Az Eperjesi Tanári Kör május 2-ikán gyűlést tartott dr. Wallentínyi Samu elnökle alatt, amelyen résztvettek a Tanár Kör kisszebeni tagjai is. Dr. Wallentínyi Samu elnöki jelentése kapcsán örömmel emlékezett meg arról a kitüntetésről, amely Gömör János koll. főgimn. igazgatót érte azzal, hogy a király a II. oszt. polgári érdemkeresztet adományozta neki. Gömör János az igazi becsületes, munkás magyar tanár mintaképe, aki csendesesen, zajtalanul dolgozik a magyar kultúra felvirágoztatása érdekében, sohasem a maga érvényesülését keresve, hanem a közérdeket s aki egész társadalmunk osztatlan tiszteletét és nagyrabecsülését élvezi. A tagok lelkes szeretettel ünnepeleék kitüntetett tagtársukat. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el dr. Wallentínyi Samu elnök határozati javaslatát, amelyet a Kör az Országos Tanáregyesület elnökségéhez terjeszt fel a magyar tanárok sérelmei tárgyában. Dr. Janicsék József a középiskolai tanárok szomorú anyagi helyzetét, sérelmeit tárgyalta — osztatlan helyeslés mellett. Szutórisz Frigyes „A turistaság népszerűsítése a középiskolában” címen tartott értékes előadást. Többek hozzászólása után a gyűlés kimondta, hogy a turistaság népszerűsítésére legalkalmasabbnak tartja a cserkészlet meghonosítását. Új tagokul az Eperjesi Tanári Körbe beléptek: Dúzs Mária áll. tanítónőképzőintézet igazgató, Bérczy Lajos, dr. Starman Béla, dr. Szegszárdy József kir. kath. főgimn. tanárok, Kökény Ferenc, Pósch Rudolf, dr. Szalay László kisszebeni főgimn. tanárok.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom legújabb termékei a Stehr-féle könyvkereskedésben május 1-jétől kölcsönbe kaphatók.

Bártfafürdő átadása az új fürdő-vevőknek. Április hó 29-ikén történt meg a fürdőnek a közgyűlési véghatározat és az adás-vevési szerződés értelmében a fürdő kezelésének helyszíni átadása. A város tanácsa leltár mellett, darabonkint és pontonkint bocsátotta át az ingóságokat a vevő részvénytársaság két képviselőjének. Ezt megelőzőleg a szerződés a városházán a kiküldött dr. Weisz Bernát, Zsebráczky Géza és Bihary Emánuel közreműködésével aláíratott, illetve a vevők azt a kir. ítéltáblabíró jelenlétében irták alá. Ezzel a fürdőüzem május 1-jétől a vevők kezelésébe ment át.

A Vasárnapi Ujság ápr. 28-iki száma egészen újszerű érdekességű képeket közöl a nyugati német offenziváról, katonáink olaszországi életéről, a király látogatásáról a tenger-melléken, ukrániai előnyomulásunkról stb. Egy közlemény Pállya Celesztin festőművészt mutatja be műtermében. Az ápr. 22-iki szocialista népgyűlést is ritkaság kép mutatja be. Szép-irodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Jakab Ödön novellája, Zoltán Vilmos verse, Szöllösi Zsigmond tárcája stb. Egyéb közlemények: Szász Béla új államtitkár arcképe s a rendes heti rovatok. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 10 kor. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.). Ugyanítt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

A táborig postára vonatkozó kérdésködések a késedelmek elkerülése végett az Abaújtorna-, Bereg-, Borsod-, Gömör-, Heves-, Liptó-, Máramaros-, Nógrád-, Sáros-, Szabolcs-, Szatmár-, Szepes-, Ugocsa, Ung-, Zemplén- és Zólyomvármegyék lakosai részéről közvetlenül a kassai pályaudvarparancsnokság mellett felállított „táborig postatudósító-iroda”-hoz intézendők.

A M. Kárpátgyesület eperjesi osztályának mult vasárnapra kitűzött kirándulása kitűnő időben s ennél is jobb hangulatban igen jól sikerült. A 15 tagból (köztük 7 hölgy) álló társaság 7 órakor indult útnak s 9 órakor tartotta első pihenőjét az Erdős-Strázs tövében. A további út is hol gyönyörű erdősegekben, hol szép kilátást nyújtó tisztásokon át vezetett s a kirándulók — majdnem kivétel nélkül nem gyakorlott turisták — szinte játszva, a gyönyörű természet élvezete közben minduntalan megállva, minden nagyobb fáradság nélkül d. u. 4 órakor Kapi-váron voltak s ennek szép vidékében gyönyörködtek. Az utolsó nagy pihenőt, — hogy a hányadikat reggel óta, nem tudom a Kapi-vár alján egy kút mellett tartottuk: a társaság ott várta meg az Eperjes felé menő vonatot s kellő időben a vasúti állomáson volt. Itt azonban nagy meglepetés érte; ugyanis az a hiteles hír érkezett, hogy a Magyararaszlaviczáról elindult vonat annyira meg van rakva utasokkal, hogy képtelen új utasokat fölvenni. A turistákat ez a hír eleinte bántotta, de hamar fölébredt a turistáönerzet: hisz Eperjes mindössze 8 kilométernyire van Kapitól, ilyen utat pedig még mindig elbir egy jókedvű turistatársaság. A turisták már útrakészen állottak, nem volt köztük csüggedő, csupa vállalkozó kedv sugárzott ki az arcokból — mikor a társaságnak valamely szemes tagja egy nyitott szénszállító vasúti kocsi fedez fel az állomáson. A szituáció erre csakhamar megváltozott: a szénszállító kocsi bekapcsolták a közben beérkezett vonatba s a turistatársaság nem gyalogolva, hanem énekszó mellett táncolva érkezett meg Eperjesre. A kirándulók erre megelégedetten tértek családi körükbe, a legmegelégedettebb lehetett azonban Schönwiesner János, a kirándulás szervezője és rendezője, ő bátran dörzsölhette kezeit: ime egy újabb szép siker!

Mozgósínházak műsora.

OLYMPIA:

Kedden: *Taifun*, Lengyel Menyhért négyfelvonásos drámája, Törzs Jenő felléptével.
Háború és béke, vígjáték-sláger 3 felvonásban.
 Csütörtökön: *A toprini nász*, Csermely Gyula regénye, — a főszerepekben Mattyasovszky Ilona és Bojda Juci. *Néma szívek*, dráma 3 felv., Henny Porten felléptével.
 Vasárnap: *Béke* (Pax aeterna), regényes történet a nagy időkben, Carlo Wieth felléptével.
Radmirow Katalin, orosz életkép 4 felv., Gorkij eszméje után, Göth Annie felléptével.

URÁNIA:

Szerdán: *Bohémélet*, művészdrama 3 részben, Wanda Treumann és Viggo Larsen felléptével.
Apaszereget, életkép 2 részben.
 Csütörtökön: *Pál-utcai fiúk*, Molnár Ferenc diáktörténete és a pompás kísérő műsor.
 Szombaton: *Szerlem és szenvedély*, egy asszony életéből 4 felv., Leda Gys, világhírű spanyol drámai hősnő felléptével és a kísérő műsor.
 Vasárnap: *Mirko Pasqua*, dráma 6 felvonásban, Lotte Neumann felléptével. *Legújabb a harc-térről. Régiséggyűjtő*, vígjáték-sláger 4 felv.
 Az előadások kezdődnek hétköznapon 5, 7 és 9 órakor, ünnepeken és vasárnapon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

Szombaton, május 18-ikán: *Jehova*, drámai költemény. Kedden, május 21-ikén: *Károly-bakák*.

MULATTATÓ.

A drága spárta.

Nagy durranások hallatszottak, közben-közben apró dörgések zaja és egyszerre egy nagy csattanás.

A csattanásra pedig hangos — éljenzés. Ez különös ügyebár? Az ember azt hinné kezdetben, hogy égiháború, avagy — Isten ments — csatateri zaj... Pedig dehogy! Sokkal egyszerűbb dolog... kuglizás folyt egy falusi tekepályán.

Víg társaság gyűlt ottan egybe. A kis bányahelység tisztviselői a hivatal porát, a bánya sóját víg kuglizás közben leöblítették egy kis szerény italkával.

Ma egyiknek-másiknak különösen meleg, nehéz napja volt. Reggel — mint a villám a

derős égbe — beütött, azaz megjelent a „mumus” — így hívták a számtanácsost —, ki évente egyszer-kétszer sajtószemélyileg eljött a pénztárt megvizsgálni.

Folyt a díszkuglizás a tanácsos tiszteletére, csak hogy a felmerülő költségek miatt még nem volt meg a kellő egyetértés, a kellő jóindulat. Egyik-másik húzódtott nagyobb költségekértől, mert hát hónap vége táján a bugyellárisok rendszeresen sorvadásban szenvednek.

— Tudod, az bánt — szól az egyik szomszagos fráter —, hogy a „mumus” sosem rendez nekünk egy kis revanssmulatságot, pedig elég gazdag az öreg, tehetné...

— Csak ez a bajotok? — mondta egy örökösen jókedvű bányatisztviselő. Bízátok csak reám. Ezt mondván azonban sunyimódon eltűnt a kuglizó háta mögött.

Nemsokára ragyogó arccal került elő újból és az egész társaságnak figyelmét lekötötte egy ma hallott nagyszerű adoma feltalálásával. Azalatt a fiúk újból állították a bábukat a kuglizó végén.

— Tanácsos uram, méltóztassék a pártit megkezdeni — szól a fiatalember.

A tanácsos nekigyűrűközött. A legnagyobb golyót, a nagy ágyút kézbe kapva, elegáns mozdulattal kilendítette. Egy kicsit srégre tért ugyan — de mégis egyszerre egy nagy csattanás — és mind a kilenc feküdt a porban.

Ez volt tehát a nagy csattanás, amit az imént hallottunk...

— Eljen! Eljen! — hangzott mindenfelől. Ez aztán ügyes dobás volt, ez nagyszerű dolog! — örvendeztek a szomszagosok.

Az egyik fúrge kis gyakornok ezalatt már a pad tetején állott, hogy a kuglizó falának egy kimagasló deszkájára, a legfeltűnőbb helyre a hős nevét és a dátumot is óriási betűkkel megörökítse.

Ez már tetszett a hiú tanácsos úrnak. De az már kevésbé, mikor az egyik bányamérnök így szól hozzá!

— Ez drága ütés volt, tanácsos uram, mert az itteni kuglizabályok szerint a kilencet dobó hős köteles egy hordó sört csapraveretni. Ritka esemény, meg kell ünnepelni.

A kis hordó néhány perc múlva csapraverve, vígan csorogtatta tartalmát a mindegyre odazarándokoló poharakba.

Az élelmes vendéglős egy kis harapnivalóról is gondoskodott. Friss kenyér, vaj, retek, szalámi, sósperec, túró, száraz kolbász egész halmazával került ki az élesztárból.

Milyen jó idők is voltak azok, szinte étvágyat kap rá az ember...

Tovább folyt aztán a víg kuglizás. Mint a darazsak a mézre, úgy sompolyogtak elő a víg hangokra a falubeli füstös muzsikások és rázendítettek egy ropogós nótára.

Még éjfélkor is szólt a zene a kuglizó tövében. Mindez a szerencsés győző — ki kilenc ellenfelet egy csapásra terít le — kontójára megy.

Másnap reggel a koránkelő tanácsos kis katzenjammerét a tegnapi győztes harcmezője közelségében szellőztette. De most rosszkedvű volt, ő most megérezte, milyen rossz állapot, ha az ember baleset ellen nincs biztosítva s az előre nem számított nagy kiadás az ő bugyellárisát is a sorvadás felé hajlítja.

Amint sétálgatott, nagy bosszúságára látja, hogy valami rongyosöltözötű fiúk ott előtte pénzzel dobálódznak, illetőleg játszanak.

— Nektek ugyan sok pénzetek lehet, hogy így dobálództok vele, honnan kaptátok? — rivall rájuk.

— Tegnap szereztük — volt a büszkén adott válasz —, én adtam a spárgát, amellyel aztán Józival ketten oly jól húztuk le a kilenc bábót, hogy egyszerre estek mind, mikor az az idegen úr ment a telibe...

Mint a villám, úgy ütötték meg a tanácsost ezen büszkén kiejtett szavak.

— Hallatlan vakmerőség engem így rászedni! — dörmögött mérgesen.

Még aznap el is utazott. Monoplán.

Felölös szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil

Kiadótulajdonos:
dr. Koós István.

954 — 1918. sz. Kisszeben sz. kir. város polgármesterétől.

Faarverési hirdetmény.

Kisszeben sz. kir. r. t. város részéről közhírré teszem, hogy a városi erdőben eladásra kijelölt és 125.9 m²-re becsült **851 drb ledöntött tölgy** eladása végett Kisszeben sz. kir. város házában a polgármesteri hivatalban 1918. évi május hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 6295 kor., azaz hatezerkettőszázkilencvenöt korona. Bányapénz 10% = 629 kor.

Távirati, utó-, valamint az árverési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó vagy később érkező és végül idegen nyelvű ajánlatok nem fogadhatók el.

Az 1-koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési biztos kezéhez nyújtandók be. A felajánlott összeg számmal és betűvel tisztán és olvashatóan irandó ki. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési feltételek, valamint a becslési adatok a városi polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az erdő a kisszebeni vasúti állomástól 4 kilométernyire fekszik.

Kisszeben, 1918. ápr. 29. **Eiszelt Antal** s. k., kir. tan., polgármester.

Kertes házban 1-2 világos, száraz és tiszta szobából álló butorozott lakást keres házaspár. Címeik „Főhadnagy” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. ...

Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának tananyaga. Rövid és könnyen érthető. Nélkülözhetetlen rendes és magántanulóknak, műveltségre törekvőknek. Két kötet, ára 25 K. és 1 K. postaköltség.

Megrendelhető a **Zsoldos Tanintézetnél** Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40.

Meghívó.

A Fönixszhutai Rézgálicgyár Részvénytársaság

részvényesei ezennel tisztelettel meghívhatnak az **Eperjesen, 1918. május hó 25-ikén**, szombaton d. e. 11 órakor az Eperjesi Bankegylet üléstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 25. §-ának módosítása.
2. Két igazgatósági tag választása 2 évre.
3. Két felügyelőbizottsági tag választása 1 évre s tiszteletdíjának megállapítása.

Eperjes, 1918. április 30-ikán. ...

Az igazgatóság.

A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket az alapszabályok 14. §-a értelmében 1918. május 17-ikéig bezárólag az Eperjesi Bankegyletnél, Eperjesen, a le nem járt szelvényekkel elismervény ellenében téteményezzék le.

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. Azon szavazatra jogosított részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által résztvenni akarnak, a közgyűlésre kintűzött határnap előtt 8 nappal, a 9. § 4. bekezdésében megjelölt esetekben pedig a második közgyűlésre kintűzött határnap előtt 3 nappal részvényeiket, a le nem járt szelvényekkel együtt, az igazgatóság által e célra a közgyűlés összehívására vonatkozó hirdetményben meghatározott helyen letenni tartoznak.

A Főutca 40. sz. (Koós-) házban egy

ÜZLETHELYISÉG

1918. augusztus 1-jétől kiadó.

KISSZEBENI KEFEFA-, KONYHAESZKÖZ- ÉS FAMEGMUNKÁLÓ-GYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG : KISSZEBEN.

HIRDETMÉNY.

A Kiszzebeni Kefefa-, Konyhaeszköz- és Famegmunkáló-Gyár r.-t. f. évi április hó 21. napján megtartott rendes közgyűlésén elhatározta, hogy részvénytőkéjét 254 drb egyenként 1000, szóval egyezer korona névértékű részvény kibocsátásával 250,000, szóval kettőszázötvenezer koronára emeli fel.

Ezen 254 drb részvényt, amelyek 1918. évi január hó 1-jétől részesednek az üzleteredményben, az igazgatóság a jelenlegi részvényeseknek ajánlja fel átvételre.

Az elővételi jogot az új kibocsátású részvényekre a vállalat jelenlegi részvényeseinek a következő feltételek mellett biztosítjuk:

1. Minden 2 drb régi részvény alapján egy új 1000 kor. névértékű részvény vehető át.

2. Az új részvények átvételi árfolyama darabonként 1000 korona, minden kamatelszámolás nélkül; részvénybélyegilleték és kiállítási díj címén 8 korona fizetendő részvényenként. A részvényösszeg befizetése a jegyzés alkalmával 40%-ban történik, 10% fizetendő 1918. évi július hó 22-ikén, a további befizetés időpontja tekintetében pedig későbbi időpontban fog határozni az igazgatóság.

3. Az elővételi jog, annak elvesztésének terhe alatt 1918. évi május hó 21-ik napjáig, hétköznapon, mindenkor a délelőtti órákban a **Kiszzebeni Hitelbank r.-t. pénztáránál gyakorolható.**

4. Aki előjogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket szelvényív nélkül a fentnevezett intézet pénztáránál lebélyegzés végett benyújtani és az általa átveendő új részvények vételárának legalább 40%-át a 8 kor. kiállítási díjjal együtt ugyanott lefizetni; az új részvényekre történt lefizetésekről pénztári elismervény lesz kiszolgáltatva, melynek ellenében 1918. évi október hó 1-jétől kezdve a pénztári elismervény bemutatójának a vállalat a végleges részvényeket kiszolgáltatja.

5. Az esetleg felmaradt részvények, amelyekre nézve a régi részvényesek elővételi jogukat a kitűzött határidőben nem gyakorolták, az igazgatóság által szabadkézből értékesítendő, de semmiesetre sem a régi részvényeseknek biztosított elővételi áron alul.

Kiszzeben, 1918. április 21.

A Kiszzebeni Kefefa-, Konyhaeszköz- és Famegmunkáló-Gyár R.-t. igazgatósága.

Kitűnő állapotban levő

vívófelszerelés

(2 kard, 2 szarvasbőrkeztyű,
2 szarvasbőr-mellplasztron,
2 fejtű) **jutányos áron eladó.**
Cím a kiadóhivatalban. :::

**Hordó-
szakmunkásokat**

keresünk. Tokaj-Hegyaljai Szőlősgazdák
Napi kereset Törkölyfőző-Szövetkezete,
40-60 kor.-ig. Sárospatak.

Május 15. vagy június 1-jétől
kibérelnek egy nagyobb

csúrt vagy udvart
nagy kamrával.

Szives ajánlatokat „Idény“ jelige alatt
kérek a kiadóhivatalba.

Legelőbérlet!

A szepesújvári (Hotkócz) bérgazdaság-
hoz tartozó „branyiszkói“ **kitűnő**
hegyilegő az egész idényre bérbe-
adatik. A legelő jóminőségű, körülbelül
100 darab rideg marha részére kihasz-
nálható. Bérletfizetés megegyezés vagy
pedig marha mennyisége szerint. :::

Ajánlatok a szepesújvári bérgazdaság
címére Szepesújvár u. p. Szepesváralja
kéretnek.

Hreblay Emil állattelepének
kezelőségénél Eperjesen

Szt. László-utca 26.

tiszta, hófehér, telivér

orpington - tyúkok keltető-tojásai

... kaphatók. ...

BUZIÁSFÜRDŐ

Magyarország legszénsavdúsabb szén-
savas, sós, vasas, radioaktív forrásai.
Moorfürdők. Hidegvízgyógyomód.

Elsőrangú

szívgyógyfürdő.

(Magyar Nauheim.)

Női bajoknál, hólyag-, vesebajok,
köszvény, csúz, ideg-
bántalmaknál.

Fürdőidény: május-október.

K ifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos
fürdőorvos: **dr. MAHLER GYULA.**

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:
dr. BAISINI J., dr. PORUTIU R., dr. SCHOPF J.,
dr. SUGÁR R., dr. GLASS R. urak.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének
igazgatósága.

Egy fiatal, faj

foxtier

eladó. □ □ □ □

Cím a kiadóhivatalban.

Épület tervezéseket, előméret
és költségvetések
szerkesztését, régi épületek átala-
kítási tervezését és helyszinrajzi
felvételek készí- **RUBY FERENC**
tését elvállalja **építész, Tótsóvár.**

E. Nr. 99/6.

Cs. és kir. állandó lókörház, Istvánhuta.

Lóárverés.

A cs. és kir. állandó lókörháznál
Istvánhután május hó 12-ikén
körülbelül harminc kisebb ló kerül ár-
verés alá. A lóárverésen csak főszolga-
bíró, illetve elsőfokú közigazgatási
hatóság által névre kiállított igazolvány-
nyal rendelkezők vehetnek részt. Az
igazolványon okvetlenül az is feltűntet-
endő, hogy hány darab ló vásárlására
jogosult annak tulajdonosa. Lovak iga-
zolvány nélkül ezentúl nem fognak ár-
verésre bocsájtani. Az árverés reggel
8 órakor kezdődik.

Teljes

baromfiudvarok berendezése

minden nagyságban,

keltető-gépek

kisgazdák és nagybirtokosok részére,

csontörölő-gépek

mindennemű takarmány őrléséhez,
kézi- és erőhajtásra, legolcsóbban
beszerezhető a

Nickerl és Társa r.-t.-nál

kizárólagos vállalat szakszerű baromfi- és
apróállattenyésztő-telepek berendezésére

Budapest, V., Vilmos császár-út 52.

Kérje azonnal a 46. sz. árjegyzéket!

□ Jókarban levő □

BILLARD

felszereléssel □ eladó.

— Cím a kiadóhivatalban. —

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a **dr. Fleisch-féle**
eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM-BARNA ZSÍR“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pe-
csétes, dr. Fleisch-féle kérjük. Próbátégely
2-30 K, nagy tégely 4 K, családi tégely 11 K.
Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy
direkt a készítőnél rendelhető: **dr. Fleisch E.**
„Korona“-gyógyszertára, Győr.

Vételnél a „Skabiform“ védjegyre ügyeljünk!